

Sygn. akt V CNP 40/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie ze skargi Z. D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w K. z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt III Ca (...)

w sprawie z powództwa P. Sp. z o.o.

z siedzibą w W.

przeciwko Z. D.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 grudnia 2016 r.,

1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2. zasądza od Z. D. na rzecz P. sp. z o.o. w W. kwotę 2400 zł
(dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania wywołanego wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. – po rozpoznaniu sprawy z powództwa P. sp. z o.o. w W. przeciwko Z. D. , na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 3 września 2013 r. – wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 15 220 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2009 r. oraz kwotę 3 178 zł z tytułu kosztów procesu i przyznał powódce od pozwanego kwotę 1 961 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zaaprobował i uznał za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, według których od 1983 r. strony łączyła umowa o dostarczanie paliwa gazowego. W dniu 31 października 2008 r. w lokalu pozwanego położonym przy ul. B. w M. została przeprowadzona przez dwóch upoważnionych pracowników powódki kontrola prawidłowości eksploatacji i działania układów pomiarowych oraz rozliczeń zużycia paliwa gazowego. W wyniku kontroli stwierdzono wykonanie obejścia gazomierza bezpośrednio z sieci dopływowej do pieca CO, ogrzewacza przepływowego i kuchenki gazowej. Stwierdzono, że odbiornikami gazu były następujące urządzenia: kuchenka gazowa z piekarnikiem, grzejnik wody przepływowej i kocioł grzewczy gazowy niskotemperaturowy. Wykonano zdjęcia, zdemontowano nielegalne podłączenie, zablokowano je i oplombowano. W czasie kontroli nie stwierdzono innego materiału opałowego. Pozwany nie wnosił zastrzeżeń do protokołu z przebiegu kontroli, a w piśmie z dnia 2 listopada 2008 r. zwrócił się do powódki z prośbą o polubowne załatwienie sprawy i zadeklarował pokrycie należności wynikłych z nielegalnego podłączenia gazu. W dniu 16 marca 2009 r. powódka wystawiła notę obciążeniową na kwotę 15 000 zł z tytułu nielegalnego pobierania paliwa gazowego i kwotę 220 zł z tytułu kosztów sprawdzenia stanu technicznego układu pomiarowego i założenia nowych plomb. Do noty dołączono kalkulację i wskazano, że opłata za nielegalne pobieranie paliwa została ustalona zgodnie z pkt 8.3.a Taryfy do Usług Dystrybucji Paliw Gazowych nr 1. Ilości nielegalnie pobranego paliwa ustalono na podstawie sumarycznej mocy zainstalowanych odbiorników. Pismo to powódka doręczyła pozwanemu w dniu 19 marca 2009 r., a w dniu 29 maja 2009 r. wezwała go do zapłaty kwoty 15 220 zł w terminie do dnia 30 marca 2009 r.

Sąd Okręgowy stwierdził, że problematyka dochodzenia przez przedsiębiorstwo energetyczne roszczeń z tytułu nielegalnego pobierania paliw lub energii została uregulowana w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 1997, Nr 54, poz. 348 ze zm.; obecnie: Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm. – dalej: „Pr.energ.”). Według tego przepisu, w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może: 1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo 2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych. Z przytoczonej regulacji wynika, że ustawodawca przewidział dwie alternatywne drogi dochodzenia roszczeń, a mianowicie dochodzenie opłaty taryfowej albo odszkodowania na zasadach ogólnych. Odpowiedzialność za czyn niedozwolony zdefiniowany jako „nielegalne pobieranie paliw lub energii” unormowana w art. 57 ust. 1 pkt 1 Pr.energ. została ukształtowana od strony przedmiotowej w tym znaczeniu, że na osobie pobierającej nielegalnie paliwa lub energię ciąży obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego opłaty określonej w taryfie, bez względu na to czy ponosi winę. Osoba ta jest zwolniona od odpowiedzialności tylko wtedy, gdy nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą nie ponosi ona odpowiedzialności. Na przedsiębiorstwie energetycznym, dochodzącym opłaty przewidzianej w art. 57 ust. 1 pkt 1 spoczywa ciężar wykazania faktu, że miało miejsce nielegalne pobieranie paliw lub energii w rozumieniu art. 3 pkt 18 Pr.energ. Nie musi ono wykazywać wysokości poniesionej szkody ani zawinienia po stronie sprawcy. Na odbiorcy, który zamierza powołać się na przewidzianą w art. 57 ust. 1 pkt 1 przesłankę egzoneracyjną, spoczywa natomiast ciężar udowodnienia, że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą nie ponosi on odpowiedzialności. Odmienne wykładnia art. 57 ust. 1 pkt 1 Pr.energ., zdaniem Sądu Okręgowego, czyniłaby ten przepis martwym.

W dniu 8 kwietnia 2016 r. pozwany Z. D. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego z dnia 8 kwietnia 2014 r. w

części dotyczącej kwoty 15 000 zł, zarzucając naruszenie art. 6 k.c. i art. 57 ust. 1 Pr.energ. Wniósł o stwierdzenie, że wyrok jest niezgodny z tymi przepisami.

Przystępując do wstępnej oceny merytorycznej wniesionej skargi, trzeba mieć na względzie właściwe rozumienie pojęcia niezgodności z prawem, którym ustawodawca posłużył się w art. 424¹ k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Oznacza to, że przesłanką stwierdzenia na podstawie art. 424¹ k.p.c. niezgodności prawomocnego wyroku z prawem jest jego wydanie w następstwie rażąco wadliwej wykładni bądź oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa, którego rozumienie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 323, z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351, z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 i z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174). Innymi słowy, niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności.

Przechodząc od powyższych uwag natury ogólnej do wstępnej oceny merytorycznej wniesionej skargi trzeba zauważyć, iż przedstawiony przez skarżącego wywód prawny nie zawiera argumentów przekonujących o tym, że zaskarżony wyrok został wydany w wyniku rażąco błędnej wykładni powołanych w skardze przepisów prawa. Skarżący zarzuca Sądowi Okręgowemu dokonanie błędnej wykładni art. 57 ust. 1 Pr.energ., uszło jednak jego uwagi, że niezgodność z prawem, powodująca odpowiedzialność odszkodowawczą państwa musi polegać na oczywistej obrazie prawa oraz że nie jest nią wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby *a posteriori* okazała się nieprawidłowa (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2006 r., I BP 1/06, OSNP 2007, nr 15-16, poz. 216, i z dnia 18 lutego 2009 r., I CNP 97/08, nie publ.). Za niezgodne z prawem mogą być uznane tylko orzeczenia sprzeczne z niewątpliwymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, w tym przyjęcie odmiennej wykładni

od utrwalonej w orzecznictwie, co można dostrzec *prima vista*, bez wnikania w szczegóły sprawy. Trzeba podkreślić, że ocena, czy skarga jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. musi być powiązana z pojęciem niezgodności z prawem w przytoczonym już znaczeniu.

Konkludując, trzeba stwierdzić, że wniesiona skarga musi być uznana za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi zgodnie z art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c., przyjmując za podstawę określenia ich wysokości § 2 pkt 5 i § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1667).